De iuſtitia ⁊ iniuſtitia.

Guillermi le rouille Alencōniēſis Cauſidici in legibus licētiati. Iuſtitie atqꝫ iniuſtitie deſcriptionum compēdium.

Cum priuilegio.

M.CCCCC.XXIX.

b15104709

¶ Illuſtriſſimo ac ſere

niſſimo principi Karolo Alenconij duci Ar=
migniaci: Ruthene et Perthicis comiti: Bel=
limontis vicecomiti: Guilielmus le Rouille
Alēconieñ. cauſidic⁹: in legib⁹ licentiat⁹: pro
ſalute fidelitas ꝛ perpetua ſeruitus.

SEpe cogitaui o
illuſtriſſime ꝛ hūaniſſime prin=
ceps ab hoc opere deſiſtendum
memor eī⁹ qđ recitat grecus hi
ſtoriographoꝝ clariſſim⁹ Plu=
tarchus in viroꝝ illuſtriū vitis. Cū eñ inui=
tat⁹ eſſet Hānibal ab Anthioco rege vt phor
mionē peripatheticū philoſophū de rebelli=
ca copioſiſſime diſſerentem audiret: pauloq̄
poſt interrogat⁹ q̄dnā de illo phō iudicaret.
Rn̄dit multos ſe deliros ſenes vidiſſe: ſed q̄
magis deliraret nemīnē. Quare ego paruul⁹
homūtio tenui munit⁹ doctrina tanti phī ab
Hānibale deriſi: duct⁹ exēplo vereor iſtud ru=
de atq̄ impolitū opuſculū in ꝯſpectu tue du=
calis maieſtatis p̄ſentare. dicēte etiā dn̄o per
pphetā. Tu q̄s es q̄ enarras iuſtitias meas:
q̄ſi diceret: cū nō ſis dign⁹. Verū q: alibi ſcri=
ptū eſt. Accedet hō ad cor altū. Et ꝑ hiero. ſa
cre ſcripture ſupremū antiſtitē ſup Malach.
pphe. trāſumptiue. I. c. reuertimini. xvj. q. j.
Qđ ſi intelligēs (inq̄t) largitorē deū: ꝛ agens
his grās ꝑ quos a deo erudit⁹ eſt humiliaue
rit ſe. Et in horreū dei intulerit cibos hoc eſt
ſcripture alimēta ppl̄is miniſtrauerit: ſtatim
aperient ſup eum catharacte celi: et effundet
ſup eū pluuia ſpūalis: ꝛ mādauit nubib⁹ ſuis
vt pluant ſup eū imbrē ꝛ abūdantia rerū oīm
ꝑfruet. Diuino illo cantu audētior fact⁹ onus
ſubiui: ꝛ q̄plures materias et deſcriptiones
ſparſim diſſeminatas in vnū recluſi: veluti ex
diuerſis racemis faciēs vindemiā. Tandē au
ſus ſum numini tuo illud dicare: ei⁹ etiā me=
mor qđ ſupra omne gen⁹ hoīm ſtudioſos ſtu
diaq̄ lraꝝ amas ꝛ amplexaris iuſtitiam oīm
virtutū matrē ꝛ reginā: colis ꝛ veneraris dās
cōtinue operā: et nataliū tuoꝝ ſplendor ma=
gis magiſq̄ illuſtret. Te etem ſatis nouim⁹
extractū ex illo diuino Ludouico Frācoꝝ re=
ge ſctō. Ex quo cōpluſculi deſcēdētes rerū ge
ſtarū claritudine fulſerūt. Inter q̄s inuictiſſi
mus memorie immortalis Karolus Valeſi⁹
Alenconij comes hui⁹ noīs prim⁹: q̄ et regis
Francie Philippi Valeſij frater extitit. Qui
in cruētiſſimo creciaco bello glorioſe ꝑ repu
blica certans diem ſuum clauſit vltimū. Nec
ambigit te ex latere materno ꝓceſſiſſe: ex il=
lis ppe diuine laudis regib⁹ hieroſolime: vtz
Vngarie: ꝛ Cicilie. Ex q̄b⁹ cōplures ſctiq̄ flo
ruere: inter q̄s Ludouic⁹ filius Karoli ſecun=
di regis hieroſolime Cicilie ꝛ vngarie: q̄ in
minoꝝ fratrū ordine ſctē ꝛ religioſe vita fun=
ctus: ꝛ poſt eius obitū in cathalogo ſctōꝝ re=
lat⁹ eſt. Sancta q̄ꝫ Elizabeth Vngarie regis
filia: q̄ decē et ſex mortuos ſuſcitaſſe: cecū na=
tū illuminaſſe: et multa alia miracula feciſſe
legit: q̄ tot bonorū operū manipulos ꝓtulit:
qđ poſt ei⁹ obitū in ſanctarū numero aggre=
gata eſt. Cui⁹ quidē beate et glorioſe Eliza=
beth veſtigia inſequēs illuſtriſſima ac piiſſi=
ma mater tua dn̄a noſtra: angelicā potius q̄
humanā vitā ducere arbitrat. Tu vero con=
ſtantiſſime ac ſapiētiſſime p̄nceps degis niti=
de ꝛ virtuoſe: nihil prorſus a predeceſſorum
tuoꝝ claritudine degenerās. De q̄b⁹ q̄dē or=
do dom⁹ tue: pax ꝛ tranq̄llitas ſubditoꝝ: ob=
ſeruātia iuſtitie q̄ precipue i ſcacario tuo lau
dabili ſuperioritatis eq̄tate adminiſtrat: vali=
dū et indubitatū teſtimoniū afferunt. De his
vero q̄ fortis ꝛ in corꝑali virtute cōſiſtūt: ꝑ te=
ſtimonio accedāt Venetij: Mediolanēſes ꝛ ce
teri vltra ꝛ citramontani rebelles: Suitēſes
etiā in quos hoſtiliter (prelio ſctē Brigide vi
gente) auſus es tela ꝓpria ꝯtere: inde rediēs
triūphanter gloriā martis habere meruiſti.
Aſtāte ſacratiſſimo: inuictiſſimo: chriſtianiſ=
ſimoq̄ Francoꝝ regi Frāciſco. Cui⁹ q̄dē chri
ſtianiſſimi regis inclita ſoror ducíſſa et dn̄a
noſtra Margareta ſpeciali ꝛ ieſtimabili pul=
chritudinis gratieq̄ prerogatiua thoro tuo
iūcta eſt: de q̄ ſalutari matrimonio merito le=
tatur vniuerſa ſubditoꝝ tuoꝝ cet⁹: p̄cipue vr=
bis tue capitalis Alenconice q̄ nō quātū cete
ri ſed quātū nulli. Tibi vere tibi laus debet
q̄ tantā curā et ſollicitudinē pro pplo tuo in
pace ꝛ iuſtitia tuēdo impēdiſti: quod vix aut
nūq̄ credi poſſit. Et neq̄ dubitam⁹ quin tuti
ſemꝑ ſub vmbra alaꝝ maꝝ Alēconieñ. ſim⁹:
ſicuti ſub p̄deceſſoꝝ p̄ſidio: p̄ſertiꝫ ſub defun
ctis magnanimis ꝛ bone memorie p̄ncipib⁹ et
Alēconij ducib⁹: vtꝫ Ioāne auo tuo et patre
tuo Renato aīe quoꝝ i pace requieſcūt: patres
noſtri fuere. Nec iter impediat ſeu vultū tuū
auertat ſerenū: illa reꝑhenſibilis amalthae
ſibille cumane ꝑtinacia: q̄ pro trib⁹ libris ex
nouē reſtātibus: reliq̄s ſex corā rege ctuſtis
trecētos Philippeos cōſtāter petijt. Equidē
ꝑ mea erga te fide nihil expectare debeo: id
ſolū mihi ſufficiat: q̄ equo aīo feras. Suſci=
pe igitur magnanime ꝛ potētiſſime princeps
hilari vultu paruū munuſculū: qđ obſequen=
tiſſim⁹ ſeruul⁹ tu⁹ nou⁹ agricola ꝑ initio p̄mi
tiaꝝ tuaꝝ: in horreū tuū recōdēdū offert: te=
nui manu: ſꝫ ingēſa voluntate. Et ſcito q̄ ſi q̄d
mihi mai⁹ fuiſſet: id ēt libētiſſime obtuliſſeꝫ.
memor ſis qđ Artaxerſes perſaꝝ rex aquā i
manib⁹ cuiuſdā pauꝑis cui nihil aliđ ſuperat
oblatā iucūdi⁹ ſub: ridēſq̄ ſuſcepit. Illudq̄ ꝓ
ꝓuerbio cōiter dicebat. Nō min⁹ vtꝫ regale ꝛ
hūanū eſſe in p̄ncipe parua munera accipe: q̄
ingētia elargiri: qđ te ꝑ tua hūanitate ꝛ grā
facturū ſpero. Vale Alenconiſtaꝝ ſalus.

CUm omni ge
neri animantiũ (inquit ille
eloquentie parens Cicero
officiorũ primo) principio
ſit ab ipſa natura tributũ:
vt ſe et vitã corpuſq̧ tueat̃: declinet que

Juſtitie laus.

ei nocitura videãtur: et oĩa que ſunt ne=
ceſſaria ei ad viuendũ acq̃rat. ¶ Jdcir=
co iuſtitiã (que vtilitatẽ hoim cõſeruat
⁊ cõtinet: decernit vt ab hoĩe inerti atq̧
inutili: ad ſapientẽ bonũ forteq̧ virum
transferẽtur res ad viuendũ neceſſarie
prout dicit idẽ Cic. offi. iij.) nõ ſolũ vti=
le eſt cognoſcere ⁊ ei⁹ tramites: ſed etiã
valde neceſſarium oĩbus hoĩbus. Quid
melius (inquit Joã. tinctus in tracta. de
inſtitu. regiminis dignitatũ.) q̃d deo ac=
ceptius: q̃ per iuſtitiã ſeruare in oĩbus
animũ incorruptũ: et in reb⁹ exteriorib⁹
equitatẽ: qd̃ alterũ nõ ledat: ⁊ efficere vt
hoĩes a delictis ⁊ criminib⁹ contineãt: q̃
legib⁹ et iuſtitie inſtitutiõib⁹ cohercent̃:
quã iuſtitiã pure ⁊ integre obſeruando
hõ a mortali diuin⁹ efficit̃. ¶ Juſtitia eñ
eſt ſplẽdor magn⁹: ex q̃ viri boni nomi=
nãtur: vt dicit idẽ Cic. offi. li. j. Jn q̃ q̃dẽ
ſimul oĩs virt⁹ cõtinet̃: vt teſtat̃ beatus
Hiero. in epiſto. xviij. ad demetriadẽ. Et
Pau. de caſt. i. l. Juſtitia. ff. de iuſti. ⁊ iu.
¶ Eſt eñ illa regina de qua prophe. ait
pſal. xliiij. Que ſedet coronata a dextris
dei in veſtitu deaurato circũdata varie=
tate. De qua Euripides ⁊ Ariſt. v. ethi.
neq̧ heſperus neq̧ lucifer ita admirabi
lis. Eſt etiã oĩm mater ṽtutũ ceterarũq̧
nobiliſſima ꝑut dicũt Cic. offi. iij. Ariſt.
ethi. v. ⁊ Tho. ij. ij. q. lviij. arti. xij. Priſci.
igit̃ eam aſtreã quaſi ex aſtris demiſſaꝫ
iuſtitiã reginã nuncuparũt: qd̃ teſtãtur
Ariſt. vbi. s. Et Cic. i. iij. offi. ꝙ etiã pro=
bat̃ pſal. lxxxiiij. iuſtitia de celo ꝓſpexit.

SEd quoniã nephas eſt omiſ=
ſis initijs et interp̃tatione nõ
repetita materiã tractare ꝑut
dicit iuriſcon. Gayus in. l. j. ff.
de origine iuris. ad qd̃ etiã fa
cit id qd̃ ſcribit Cice. in ꝓhe. offi. ¶ Oĩs
(inq̃t ipſe) que a ratione ſuſcipit̃ de ali=
qua re inſtitutio debet a diffinitione ꝓfi
ciſci vt intelligat̃ quid ſit de quo diſpu=
tatur. Et ideo videndũ eſt de ſignifica=
tione et diffinitione iuſtitie. ¶ Eſt igitur

Juſtitie varie deſcriptiones.

iuſtitia ſm̃ beatũ Tho. ij. ij. q. lviij. ar. j.
⁊ iuriſperitũ in. l. j. ff. de iuſtitia ⁊ iu. ha
bitus ſm̃ quẽ conſtãti et ꝑpetua volun=
tate ius ſuũ vnicuiq̧ reddit̃. ¶ Scd̃m ve
ro Lupũ de oliueto hiſpanũ in regula
monachorũ ſancti Hiero. c. xxvij. ⁊ eſt in
tertia parte epiſtolaꝝ beati illi⁹ Hiero.
inſerta: eſt ſingulariũ rerum ⁊ perſonaꝝ
equiſſima diſtributio: quam quis obti=
nens: ⁊ cui adherent vitam ſuam diſpo=
ſite ⁊ ſine turbatione conſeruat. Cuſto=
dit in oĩbus equitatẽ: ſcit quid deo de=
beat: quid ſanctis: ⁊ quid equalib⁹ red=
dat. Quid non deneget poteſtatib⁹ hui⁹
ſeculi: quid ſibi retineat: quid proximo
comperat: ⁊ q̃d alienis concedit: aut cõ=
gruit. ¶ Scd̃m vero Cicero. vete. rheto.
li. ij. titu. ix. ſic diffinitur: eſt habitus ani
mi cõmuni vtilitate cõſeruata: ſuã cuiq̧
tribuens dignitatẽ. Eius initiũ eſt a na=
tura profectũ: deinde quedã a cõſuetudi
ne ex vtilitatis ratione venerũt. Poſtea
res ⁊ ab natura profectas: ⁊ ab cõſuetu=
dine probatas legũ metus ⁊ religio ſan
xit. ¶ Sed quia (teſte Tho. ij. ij. q. lviij.
ar. viij.) omnes virtutes cardinales du=
pliciter accipiuntur. Uno mõ ſm̃ ꝙ ſunt
ſpeciales virtutes: habentes determina
tas materias. Alio modo ꝙ ſignificant
quoſdam generales modos virtutis. et

Juſtitia dupliciter accipit̃.

ideo dicendũ eſt ꝙ iuſtitia proprie ſum=
pta accipitur dupliciter. videlicet gene=
raliter et particulariter. Gñaliter: qua
precipiũtur et ordinãtur actus oĩm vir=
tutum. prout dicunt Tho. vbi. s. et Ri=
char. in. iij. diſtin. xxxiij. ar. v. q. iij. ⁊ Ari
ſto. in. v. ethi. et vocatur iuſtitia legalis

Priceps hꝫ iura ĩ ſcrinio pectoris.

que eſt in principe. primo ⁊ quaſi archi=
tectonice: q: cenſetur habere oĩa iura in
ſcrinio pectoris. de quo gloſ. in. c. dicẽti.
in verbo in iuris. xxv. q. ij. per. l. oĩm. C.
de teſt. Scd̃o eſt in ſubditis quaſi mini=
ſtratiue. ¶ Particulariter aũt accipitur
prout eſt habit⁹ cõſtituẽs equalitatẽ ad
alterũ ſingularẽ perſonã: de qua per Ri

Juſtitia improprie ſumpta quid ſit.

char. vbi. s. ibi quarto accipit̃. ¶ Jmpro
prie vero ſumpta iuſtitia eſt q̃ ad ſeipm̃
ſm̃ diuerſas partes pertinet: ⁊ eſt recti=
tudo ordinis in partib⁹ hoĩs: vt ſcꝫ na=
ſcibilis ⁊ concupiſcibilis ſubdantur vo=
luntati ⁊ voluntas rationi. Et diffinitur
ſm̃ Anſelmũ lib. de veritate. c. xij. Juſti=
tia eſt rectitudo voluntatis propter ſe
ſeruata. ⁊ Aug. lib. j. de moribus eccle=
ſie. Eſt amor deo tantum ſeruiens.

VIſa diffinitione iuſtitie dicen
dũ eſt ſm̃ Bald. in ꝓhe. Greg.
in fi. ꝙ iuſtitia quodã triãgu
lo continet̃: veluti quadã tur
ri fortiſſima triangulari: de

Juſtitia in turri triãgulari figuratur.

qua q̃dẽ turri dicit̃ Prouer. xviij. Tur=
ris fortiſſima nomen dñi. Et ꝙ de turri
iuſtitie illud dictũ ſit in promptu patet:
q: nomẽ dñi qd̃ eſt chriſt⁹: eſt ipſamet iu
ſtitia in. c. Exiſtimãt. xj. q. iij. ſol iuſtitie
in eccl̃ia nũcupatur. Deſcriptionẽ conſe
quẽter ſeu figurã illi⁹ turris videam⁹.

¶ De fide. Cap. j.

Qualiter autē adequātur iſte virtutes turri iuſtitie videndum eſt. Et primo de fundamē tis: que quidē fundamē ta ex duobus firmiſſimis lapidibus conſtruuntur: quorū primus eſt. Uera fides; prout teſtatur Cice. offi. j. Et Aug. prout recitat in ca. vbi ſana. xxiiij. q. j. vbi dicit φ vbi ſana fides non eſt: non poteſt eſſe iuſtitia: et ideo quia deficientibus fundamentis corruit edifi cium. l. legi tecum. ff. de except. rei iudi. Fundamentum enim aliud nemo poteſt ponere pter id qđ poſitū eſt qđ eſt chri ſtus Jeſus. Pau. j. ad Corint. iij. Et vbi chriſtus non eſt fundamentū nullius bo ni operis eſt superedificium. in ca. Cum Paulus. j. q. j. ¶ Sine fide eīm impoſſibi le eſt placere deo qui iuſtitia eſt: qm̄ iu ſtitia eſt figura dei: vt prediximꝰ. ¶ Fi des ergo ſic deſcribitur ab apoſtolo ad Hebre. xj. c. Eſt ſubſtantia rerum ſperan darū argumentū non apparentiū. Ma giſtraliter aūt ſic deſcribitur per glo. in rub. de ſumma trinitate et fide catholi ca. Eſt voluntaria certitudo abſentium infra ſcientiā: et ſupra opinionē. Conſti tuta itaqꝫ ſcientia habet cognitionem: fides vero non. Unde dicit Aug. Fides eſt credere qđ non vides. in ca. in domo. de peñ. diſtinc. iiij. ¶ Undecim modis fi des accipitur. prout dicit Hoſt. in d. gl. de ſumma trinitate et fide catholica. Pri mo ponitur et accipitur pro ſacramen to baptiſmi. in ca. Debitū. de baptiſmo. et in ca. de Jude. xv. diſtinc. Secūdo: pro caſtitate thori. in ca. Coniuges. xxvij. q. ij. Tertio: pro conuentionali ſecuritate que etiam hoſti ſeruanda eſt. in ca. No li. xxiij. q. j. Ob id enim cōmuniter dicit φ graue eſt fidē fallere. l. j. xh. j. ff. de cō ſtitu. pecu. ¶ Ad hoc poteſt incidenter adduci notabile exemplū Marci attilij reguli de quo l. l. poſtliminij. ff. de capt. et poſtli. reuerſ. qui quidem cū captus fuiſſet a Xantippo duce Lacedemonio: et iuramento preſtito φ rediret miſſus eſt Romam pro commutādis captiuis. Unde cum eſſet in ſenatu diſſuaſit capti nos aduerſariorum reddi. Dicebat eīm illos adoleſcentes eſſe: et bonos duces belli: ſe iam ſenectute confectū. Cuius cum valuiſſet auctoritas: captiui retēti

Fides eſt primꝰ lapis fundamenti turris iuſtitie.

Fidei laus.

Fidei deſcriptio multiplex

Fides xj modis accipitur.

fides eſt hoſti ſeruanda.

Mar. attilij reguli fides.

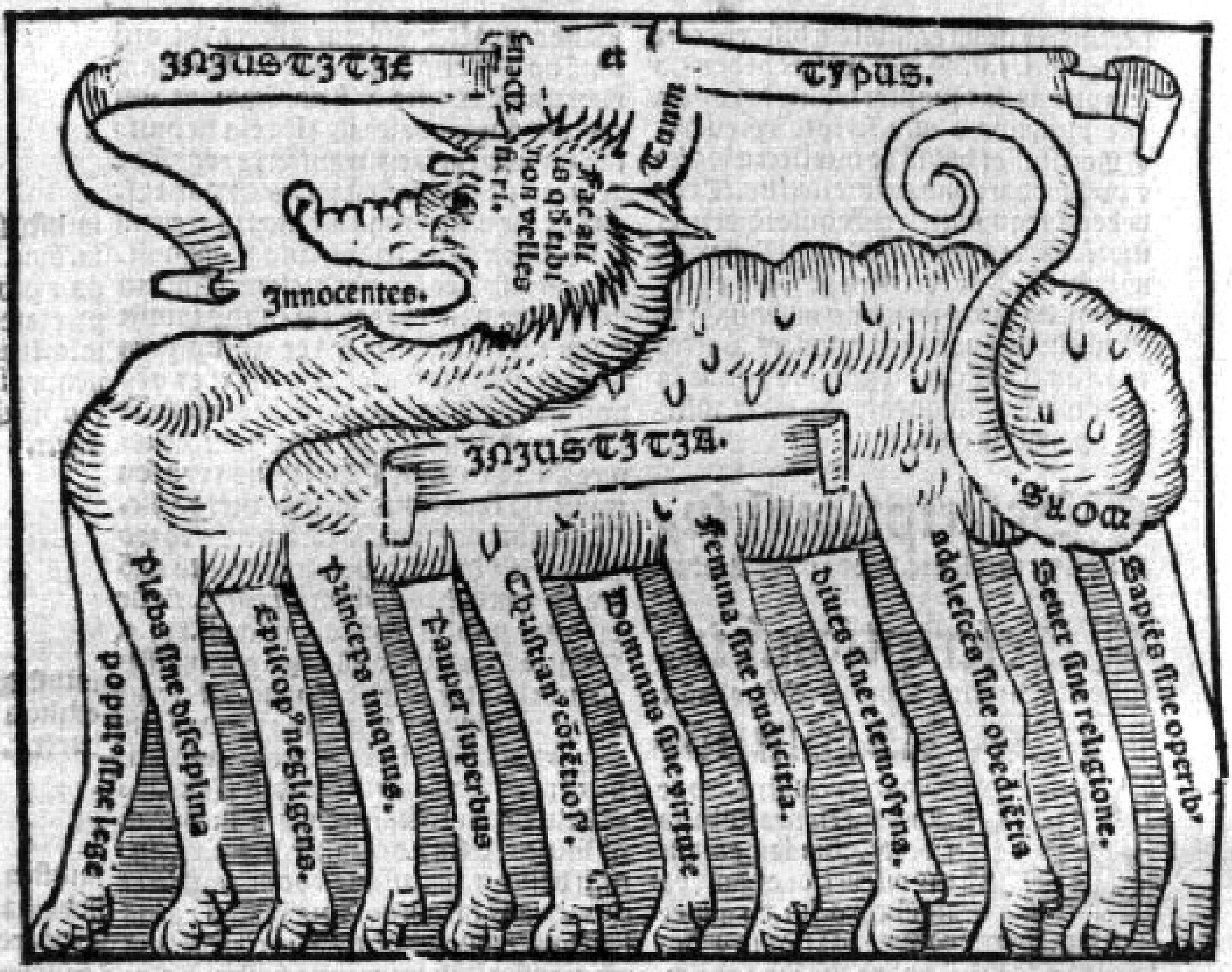

❡ Meũ et tuũ vnde prouenerunt. Capitulum .i.

NEmo enim (vt inquit idẽ Lactã. ſr. vbi. ſ.) Tante belue immanitatẽ põt ꝑ merito deſcribere: q̃ per totũ orbẽ dentib⁹ ferreis ſeuit. Et nõ tñ actus hoĩm diſſipat: ſed ⁊ oſſa ipſa cõminuit ⁊ ĩ cinera fundit. ❡ Ex illa eſt: illa duo ꝓnoĩa .ſ. meũ ⁊ tuũ prouenerunt: q꞉ cõis olim vſus antea erat oĩbus hoĩbus cõmunis: vt no. actuũ. iiij. c. ⁊ .ij. c. ⁊ in. c. dilectiſſimis. xij. q. i. Qua de cã in beſtia iſta duo cornua cõſpiciunẼ ad q̃ eſt figura Apoca. xij. c. Et vidi aliam beſtiã aſcẽdentẽ de terra: ⁊ habebat cornua duo: in q̃b⁹ iſta duo ꝓnomina meũ ⁊ tuũ depingunẼ ⁊ nõ ſine cauſa: q꞉ ſicut ferocitas aĩalis in cornu conſiſtit: qđ videtur innuere Plini. natu. hiſto. li. v. c. xlv. Et illi⁹ arma offendibilia eſſe videẼtur. Exo. xxi. c. Sic etiã iſta pronoĩa diuiſiones inter mortales cauſant et per hec fiunt: prout dr in. d. c. dilectiſſimis. Et ſic arma offendibilia iniuſtitie eſſe videntur meum et tuum.

Meum ⁊ tuum ex iniuſtitia prouenerunt.

ferocitas aĩalis in cornu eſt

Meum et tuũ inter mortales diſſẽtiões cauſant.

❡ Omnis vis iniuſtitie eſt: q̃ aliquis facit aliquid alicui: quod ſibi fieri non vult. Ca. ij.

ET q꞉ in capite ſenſus oẽs exiſtũt ⁊ nerui inde initiũ capiunt teſte Iſido. ethy. li. xi. ca. i. atq etiã ex capite omnis vigendi cauſa orit: prout dicit idẽ Iſid. ibidẽ. Sic etiã in capite iſtius beſtie ſeu mõſtri mirabilis reperiẼ vnũ dictũ: in quo oĩs vis ſeu potẽtia iniuſtitie cõſiſtit. Et illud dictũ tale eſt. Fac aliis qđ tibi nõ velles fieri: ſicut et⁹ oppoſitũ: qđ ẽ iuſtitia vna breui ſnia cõprehendiẼ: vz. Oĩa q̃cunq̃ vultis vt faciãt vobis hoĩes: hec ⁊ facite illis: prout dicit beatus Hiero. in epiſt. ad celam. in. iii. parte. tract. v. epiſt. xvij.

Senſus oẽs ſunt in capite.

❡ De innocentibus ab iniuſtitia oppreſſis. Ca. iij.

IN gula ſeu ore iſtius ſunt innocentes: os cuius ſimile eſt ori beſtie de qua in Apoca. c. xij. Et os ei⁹ ſicut os leonis poſtea ſubdit: ⁊ datum eſt ei os loquens magna ⁊ blaſphemias. ❡ Leo eñ eſt beſtia rugiens ⁊ deuorans prout

Lex ẽ beſtia rugiens.

innuit

quanta valuerit exhortatione cōpeſcit. ¶ Valet etē̄ et pficit memoria mortis ad multa: put dicit Archi. in.c. valida. de pe.di.ij. Nam valet ad terrenoꝝ contemptū. Hiero. in epiſt. ad Cypria. q̄ ſe quotidie recordaꝫ eſſe moriturū: cōtēnit pſentia ꝛ ad futura feſtinat. ¶ Scd̄o valet ad refrenāda deſideria carnis. vnde Greg. li.xij. mora. Nihil tā valet ad domanda carnis deſideria: q̄ꝫ conſiderare q̄lis futura eſt mortuo. ¶ Tertio valet ad oia pctā vitāda. Eccl.vij. In oib⁹ operib⁹ tuis mēorare nouiſſima tua: ꝛ ieternū nō peccabis. Et hec de iniuſtitia: pro qua vitāda orandum eſt cum pſal. pſal. cxviij. Greſſus meos dirige ſm̄ eloquiū tuū dn̄e: ꝛ non dn̄etur me ois iniuſtitia.

Mortis memoria ad multa proficit.

Parū ē iura eſſe in ciuitate niſi ſint q̄ iura reddere poſſunt ꝛ noti.

¶ Deſcriptionū libri ſecundi Finis.

¶ Libri tertij preambulum.

Viſis deſcriptiōib⁹ et diffinitiōib⁹ iuſtitie ꝛ iniuſtitie: reſtat i iſta tertia pte videre de earūdē miniſtris: cū parū eſſet iſta noſſe: niſi miniſtri et perſone quarū cauſa ſunt pdita: note eſſent. ar. l.ij.§. poſt originē. ff. de origine iur. ꝛ inſtitu. de iure natu. gen. ꝛ ciui. §. fi. Sꝫ q2 pnces eſt iuſtitie caput: ꝛ miniſter pncipalis p no. in. l. digna vox. ꝛ. l. fi. C. de legi. put etiā dicit do. Azo. in ſum. in rub. de pci. impera. offerē. ¶ Qui quidē princeps (ſm̄ Policra. li. iiij. c. j.) dr ptās publica: ꝛ in terris diuine maieſtatis imago: q̄ etiā cenſeꝫ hr̄e iura ꝛ leges in ſcrinio pectoris. in. c. j. de ꝯſti. li. vj. ꝛ. l. oiꝫ. c. de teſta. ꝛ dr lex aiata in terris. in auē. de cōſu. §. fi. col. iij. ¶ Teneturqꝫ p toto regno ſuo cōſilijs ꝛ laborib⁹ die noctuqꝫ laborare. i auē. vt iudi. ſine quoqꝫ ſuffra. in pn̄. col. ij. Et potiſſime circa leges cōdēdas oē ſuū dirigere dꝫ ſtudiū: vt pter ſalutē ſuā: legū ordinatiōi cūcta poſtponat. in auē. de nupt. in fi. col. iiij. iuxta illud. ecce in iniuſtitia regnabit rex: et pncipes i iudicio preerūt. Eſa. xxxij. Quare imaginē ſeu typū principis poſtponere non incongruum fuit.

Princeps ē iuſtitie caput ꝛ miniſter pncipalis.

Princeps dr ptās publica ꝛ ī terris diuīe maieſtatis imago.

Princeps teneꝫ pro toto regno ſuo die: noctuqꝫ laborare conſilijs et laboribus.

¶ Sequitur principis typus.

Conſiliarius. Princeps. Conſiliarius.

¶ Judicis notarij aduocatorū et pcuratoꝝ Typus.

Aduocatus et procurator fisci. Judex. Aduocati et procuratores.

Notarius.

¶ De precone. Ca. vij.

preconis ſcriptio. Vox pconis dicit̃ horrida. Preco vñ dicitur.

PReco enī ſm Priſcianum dicit̃ a pre qđ eſt valde: et cano. Inde eſt qđ vox illius dicit̃ horrida l. dies feſtos. C. de ferijs. vl ſm Nico. pero. in cornucop. v. epy. dicit̃ a calendo: qđ eſt vocādo ſiue a clangore i. ſono tubarū quibus vtunt̃. Quare depingitur in manu ſiniſtra habens tubā.

preconis officium.

Sed qr illius officiū eſt proclamare mādata magiſtratuū: ⁊ aliquē publice citare: ſeu ferias indicare: prout dicit̃ in. d. l. dies feſtos. ideo in dextra manu rotulū habet: in quo ſupradicta mādata deſcribunt̃.

Citatio dz eſſe in ſcriptis.

Cū citationes ⁊ iudicis mādata in ſcriptis poni debēt. in. c. qm̄ cōtra. ⁊ ibidē docto. de proba.

Preco vetatur fieri decurio. Nero ceſar cū pconibus certauit de peritia et vocis magnitudine et tādē eos ſupauit.

Olim autē (ſm Cicero. in epiſt. ad luciū lucei.) officium preconū: erat pronunciare magna voce noīa victorū: ⁊ ſoliti erāt dicti precones ludorū gimnicorū coronas imponere victoribus: eorūq; noīa magna voce pronūciare. Et vetabātur fieri decuriones ſm eundē cicero. in epiſto. ad lep. ¶ Legimus etiā Neronē imperatorē publice de pconis peritia ⁊ vocis magnitudine certaſſe: eoſq; ſuperaſſe: put recitat Sueto. tranquil. in. vi. Nero Ceſar. ⁊ Euſebius cronographus. ⁊ dicit idē Euſeb. qđ Nero cericas ſuperauit.

Cerix qđ eſt.

Cerix enī grece latine dicit̃ preco.

Voci que cōtraria et que pſpicia.

Dicit etiā idē ſueto. trāquil. ibidē. q Nero ad cōſeruādā ⁊ alēdam vocē ſuā: cliſtere ⁊ vomitu ſtomachū ſuū purgabat: ſeq; abſtinebat a pomis: ⁊ fructib⁹: q voci contrariant̃: ſupinuſq; plūbeam laminā pectori ſuo apponebat:

Plūbea lamia mlt̃ū cōfert ad vocem alēdam.

q multū cōfert ad vocē conſeruandā: put dicit Pli. naturalis hiſto. li. xxiiij. c. xviij. Que quidē oīa ſupradicta bonus pco notare ⁊ obſeruare dz.

Preco qualiter abſentē citare debet.

¶ Qualiter aūt abſentē citare pōt dic: vt in aut. qua in puincia: vbi de crimi. agi opor. C. ⁊ p Guil. in ſpecu. in titu. de cita. § ſequit̃ videre. ver. ſi quis.

Citatio facta per pconē an valeat. preconis vox paucis inoteſcit.

¶ An aūt talis citatio valeat: ⁊ videt qđ nō p ea q dicūt ⁊ no. in aut. q ſemel. C. quomō. ⁊ qñ iu. ⁊ in aut. de litig. § oēm. verſi. ſi vero. col. viij. vbi dicit̃ qđ vox preconis paucis innoteſcit. Quare p edicta citari debēt vel p nūcios per iura pre alle. ⁊ gl. in. d. aut. qua in puincia. dic ſm Joā. an. in apoſt. ad ſpecu. i. d. ti. de citatiōe. § ſequit̃ vide.